

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 EGÉSZ ÉVRE 16.— K | FÉL ÉVRE
 NEGYED ÉVRE 4.— K

FŐSZERKESZTŐ
 DR. BISCHITZ BÉLA
 ÜGYVÉD.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 BUDAPEST, V., SAS-UTCA 20.
 TELEFON 108-00.
 HIRDETÉSEK mm. SZÁMÍTÁSSAL DIJSZABÁS SZERINT.

A magyar bánya- és kohóaltisztekről.

Írta: *Andreics János*, min.

Bánya és kohóaltisztek, mára a világon szat és kohászat léteznek, mindig léteztek.

Magyar bánya- és kohóaltisztek csak 1887 óta vannak, mert akkor magyar által szervezett bányaiskolák oktatási nyelve lett. A magyar altisztek azonban 1867-től 1880-as évek végéig lassankint csak az államnál voltak térít hódítani, mivel akkor még sok külföldi altiszt szolgált, akiket szerzett érdemeik miatt hirtelen eltávolított humani mus szempontjából nem lehetett. Éppen úgy állott az altisztek ügye a magánvállalatoknál és magánvállalatok tulajdonképpen csak 1880-tól kezdve kezdtek a magyar nyelven kiképzett altisztek alkalmazni.

Ma már igen ritka eseteket kivéve altiszti állások magyar altisztekkel vannak már tényleg egyöntetű a magyar altisztek kara. Ezzel a karral most foglalkozni kell.

Magyarországon az utolsó statisztika

1. Műszaki altiszt a bányászatnál	19
2. Műszaki altiszt a kohászatnál	178
összesen	2171

Ebben az altiszti létszámban 1874, vagyis 63 százalék oly alkalmazott van, aki szakiskolát végzett. A kezelési üzemeknél alkalmazott bányá- altisztek számát ismét 2000-re lehet becsülni.

Az altiszti címet viselő bánya- és kohó- számát bátran lehet 4000-re becsülni.

Egy ilyen hatalmas létszám megérdemli, hogy mértékadó körök vele alaposabban foglalkozzanak.

Az altiszti kérdéssel én magam már 1882 foglalkozom, a jó altiszteket nagyon szeretem a gyakorlat terén igen sokat tanultam.

Irodalmilag először 1894-ben kezdtem foglalkozni velük, amennyiben egy igen terjedelmes memorandum nyújtottam be a nagybányai bányacgyesületi kongresszuson a belföldi bányaiskolák átszervezése ügyében. Azonkívül javasoltam szénbányaiskolák létesítő is, amelyek Magyarországon még nem léteztek. Javaslatomat egész terjedelmében elfogadták és az első bányaiskolát javaslatomra Pécsen létesítette a kormány. 1901-ben a magyar altiszti kérdést egy alapos

memorandummal a petroszásnyai altiszti kongresszuson alapján elkészült a petroszásnyai altiszti kongresszuson. Azonkívül engedélyeztek egy modern kohóiskolát. Vajdahunyad azonban, amelyet megneveztem, nem volt elég iskolai engedélyek költségét egy gölnci altiszti kongresszuson kaptam 1902. évben a m. kir. altiszti kongresszuson. Én voltam az első, aki ezt a Magyarországon magánvállalatban kaptam. Az altiszti kongresszuson 1914. évi altiszti kongresszuson ismét foglalkoztam az altiszti kérdéssel, de csak annyiban, hogy az ügynek az alapos megoldását ajánlottam.

Irodalmilag az első három évtizedben kevesen foglalkoztak az altiszti kérdéssel. A bányaiskolák foglalkozott vele. A bányaiskolák foglalkozott vele. A bányaiskolák foglalkozott vele. A bányaiskolák foglalkozott vele.

minden gondolkodó lényt felrázott mindenki látja a veszélyt, mindenki látja hazáját támogatni.

Magyar altiszti kongresszuson hazafias jóakaró irány- hasznos lehet.

Magyar altiszti kongresszuson mint a magán- altiszti kongresszuson fogják látni és pedig a következő okok miatt fogják látni.

1. Magyar altiszti kongresszuson bányá- és kohóaltisztek mindnyájan ott, ahol ők működnek, hazaáruló nincs. A kormány altisztekben egy politikailag feltétlen megbízható magyar elemet bir.

2. Az altisztek az állam-vagyont gyarapító osztályhoz tartoznak. A megbecsült állami vagyon az altiszti kongresszuson The Economist szerint a nagyobb államokban a következő

Franciaország	300	milliárd korona.
Anglia	300	
Németország	225	
Franciaország	225	
Ausztria-Magyarország	110	
Oroszország	80	

Minden társadalmi osztály, amely az állam vagyónát emelni tudja, egyesüljön és támogassa a kormányt, hogy minél vagyonosabb és így minél erősebb lehessen.

3. Mivel az összes altisztek az állam hasznos elemeihez tartoznak, tehát vagyongyarapítók, hallgassuk meg tehát az ő egyesült erőiknek szellemi produktumát az alatt elöadott nehéz problémában is.

Az „Economist” szerint a háborút viselő országok államadósága a következőképpen szaporodott:

	A háboru előtt volt millió kor.	Most
1. Nagybritania .	15864	23352
2. Franciaországnak	30560	41472
3. Oroszországnak	21360	35040
4. Németországnak	5760	19140
5. Ausztria-Magyarországnak	11760	20470

A háboru — mint látjuk — nagy terheket okozott nekünk, produkáljanak hát az altisztek egyesült erővel nagyobb vagyont.

Oktassák a reájuk bizott 80.000 munkásembert, hogy kell minél több vagyont produkálni és hogy az állam vagyónával takarékoskodni.

4. Ha szorgalmasan, józanul dolgoznak, senki sem fogja őket megróhatni, ha egyesülésük által képesek lesznek okos és tapintatos módon:

- a) status-viszonyaikat rendezni;
- b) szolgáltatukat szabályozni;
- c) jövedelmeiket módosítani;
- d) nyugdíjigényeiket biztosítani;
- e) özvegyeiket és árváikat biztosítani;
- f) iskoláikat modernizálni;
- g) társadalmi helyzetüket javítani.

Az altisztek engem igen gyakran szoktak felkeresni, mert tudják, hogy csak mérséklést és türelmet szoktam nekik ajánlani, mert a munkaadók eddig is szépen bántak az altisztekkel, mert tényleg igen sok altiszt van Magyarországon.

Eddig minden altiszt olyan bánásmódban részesült, amilyent tehetségéhez képest megérdemelt.

Több altiszt fölkerített engem, hogy az altisztek egyesüléséről írásban nyilatkozzam és hogy tanácsaimat ez ügyben a nyilvánosság előtt bocsássam közre.

Mivel dr. Hajdu főbányabirtos ur a múlt évben *A Bánya* című lapban az altisztek egyesüléséről már nyilatkozott, azért én is folytatásképpen szintén ezen, szakörökben elterjedt, lapban készséggel nyilatkozzom és felkérem a szerkesztőt, hogy szerény cikkemet adja közre.

Az én tanácsaim, melyeket én az altiszteknek a leendő egyesületükről adhatok, a következők:

1. Az országos jellegű egyesületük székhelyét tegyék át *haladéktalanul* Selmeabányáról Budapestre, mert így az országos jelleg jobban kidomborítható és minden tényezővel való érintkezés biztosítható.

2. Válasszanak itt Budapesten egy erős elnökséget, választmányt és mozgékony jogügyi és titkári, pénztári hivatalt.

3. Létesítsenek a vidéken hatalmas egyesületi osztályokat. Mindenütt, ahol legalább 12 egyesületi tag lakik, lehessen egy osztályt felállítani. Nézetem szerint lehet körülbelül 60 helyen ilyen vidéki osztályt létesíteni.

4. Az egyesület tagja lehessen:

a) minden bányaiskolát végzett egyéu, vagy bányaiskolai tanuló;

b) minden bányaiskolát végzett, vagy nem végzett altiszt;

c) minden feddhetlen jellemű állampolgár, aki a bányászattal összefüggő foglalkozást folytat és társadalmilag véve arra érdemes;

d) jelesebb iparosok, kereskedők;

e) bármilyen rangu és rendü hivatalnok, tanító, tanár, lelkész, aki az altisztekkel rokonszenvez. Mindenáron oda kell hatni, hogy minél több tagja legyen az egyesületnek. A tagok száma nézetem szerint lehet úgy körülbelül 6000.

5. A tagsági díj ne legyen nagyobb évi 6 koronánál.

6. Az egyesület tarson magának egy szaklapot, amely hetenként megjelenik.

7. Az egyesület kérje ki az állam hathatós pártfogását.

8. Az egyesület soha ne cselekedjék olyasmít, amivel a magánvállalatok tekintélyét vagy érdekeit megsértheti. A magánvállalatok mindennemű pártfogását biztosítsa minden tétivel.

Ha tanácsaimat követni fogják, boldogulni fognak, ha azonban nem, akkor kár minden fáradságért.

Jó szerencsét!

HAZAI HIREK.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetésük lejárt, vagy e hó végén jár le, hogy azt meghosszabbítani sziveskedjenek, nehogy a lap további küldésében fennakadás történjék.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Malenszky* Károly főbányabiztost a nagybányai m. kir. bányakapitányságnál jelen állomáshelyén és a VII. fizetési osztályban való meghagyás mellett bányakapitánynya kinevezte.

Veiss Berthold. A legértékesebb egyéniségek egyike dőlt ki az élők sorából. Ha egyszer valóban lesz virágzó magyar ipar, ami most még messze idők kérdése, ennek a valódi uttörőnek neve a magyar ipar történetében ragyogó betűkkel fog feljegyeztetni. Amikor itt semmi se volt, akkor volt bátorsága kezdeményezni merészet és nagyot. Amikor nem voltak tapasztalatok, amikor tulontul kétes volt a siker, akkor alapította a ma virágzó hatalmas gyáripari vállalatokat s hogy ezek egytől-egyig fellendültek, ez mutatja leginkább, hogy *Veiss Berthold* fel tudta ismerni a valódi szükségleteket s az uttörés nehéz munkáját oly helyeken kezdte meg, amelyekkel hézagot pótol. Hogy vasakarattal minden feltett szándékát keresztül-vitte és ez a vasakarát az ország üdvére volt csakis, hogy az akkori agrárius parlamentben is tiszteletet szerzett a magyar ipari érdekeknek, hogy idegen anynyelve dacára magyar nyelven tört lándzsát a magyar irodalomban eszméiert: mindez olyan glóriát fon *Veiss Berthold* homlokára, amely aligha fog elhervadni egy-két emberöltő alatt. Nem sablonos hízeltés ez a pár szó, amellyel róla megemlékezünk. Igazán ritka, igazán kivételes egyéniség hunyt el benne. *Manfréd*

őcsésével, aki a legintelligensebb s legnagyobb ka-
liberü nagyiparos a monarchiában, együtt alapították
a csepeli világhírű hadfelszerelési gyárat, az első magyar
nagyobb konzervgyárat, a rózsahegyí fonó és szövö-
gyárat, stb. Elnöke volt a Textilgyárosok Egyesületé-
nek is és a Pesti Lloyd Társulatnak is. Ő alakította
át a társulat Mária Valéria-utcai házát, ebben fényes
modern helyiségeket rendezett be a Lloyd számára,
az ő eszméje volt, hogy ebben a házban a közgazda-
sági egyesületeket csoportosítsa. Nagy gyári telepei-
nek vezetését később egészen átadta Manfréd őcsé-
csének s ő maga képviselői mandátumot vállalt. Szá-
mos a „Pester Lloyd“-ban és a „Budapesti Napló“-ban
írott cikkében pedig valósággal új irányelméke-
tett fel. Ő alapította még a magyar konzervgyárat,
és tölténygyárat Budapesten és Berlinben, szövö-
és kötőgyárat Vácott, Selmecebányán, Kőszegen
részét vett a fegyvergyár ujjaszervezésében, a Danubiu.
hajógyár s a rózsahegyí fonó- és szövőgyár létesíté-
sében. A nemzetgazdasági szakirodalom művelése
mellett több önálló művet adott ki, többek között
takarékpénztárak reformjáról és az Osztrák Magyar
Bank alapszabályairól írt könyvet. A utóbbi években
súlyos betegsége miatt teljesen visszavonult a köz-
életől. Elhunytát özvegye, fia Béla, két leánya báró
Madarassy-Beck Marcellné és erényi Ullmann Gyuláné,
továbbá fivére, Veiss Manfréd nagyiparos gyászolják.
Holttestét Budapestre szállítják vasárnap délelőtt
11 órakor helyezik örök nyugalomra Kerepesi-úti
temetőben levő családi sírboltban.

Áthelyezés. Az „Unió“ igazgatósága Szoboszlav
Nándor zólyomi lemezgyári tisztviselőt hasonló minő-
ségben Korompára helyezte át.

Hőseink. A Borsodi Szénbányák r.-t.-től (Kazinc)
a bevonultak közül a következők sebesültek meg
Lagler Frigyes tanító, gyalogos, Kovács József őrnök,
tizedes, Drozd Jenő vājár, gyalogos, Sziman János
vājár, gyalogos, Lepkó Vavrícsek István vājár, gyalo-
gos, Feledí István vājár, tizedes, Danilesz János
vājár, vadász. A fent felsoroltak egyrésze meggyő-
gyulva csapattestéhez újból bevonult, másik része
pedig még kórházi gyógykezelés alatt áll.

A marosújvári m. kir. főbányahivataltól vett
értesülésünk szerint a bevonult munkásaik közül ez-
ideig Nemes Hilláriusz és Lapozám Sándor halt el.
Bevonultak: Gebhard Ferenc m. kir. segédmérnök
Körmöcbányáról. — Seyfued Ernő bányabiztos, tar-
talékos honvédhadnagy sebesüléséből és azután kiállott
tifusból felgyógyulva február végén Szászeken állo-
mászó ezredéhez ismét bevonult. — Kinevezésben
részessült: Jánk Sándor, a Borsodi Szénbányák Rész-
vénytársaság bányagondnoka, a királydi 49. számú

munkásos hadnagygyá-
Vank Re vezette
Szállítás. acél és egyéb
münyí anyagok. esseni kir. (esetl.)
Dortmund—Mülheim—Speldorf, Reck imbr-
Oberhausen (oda. állomásokon levő
helyekben fe. lett, kiselőjezett vasú
anyagok pályázatot hirc
március 1. köldendők be. — On
A velberi kir. építészeti hivatal 115.000
0-30—1.000 méter
szállítását a
Kettw
akar be. az. átlatok márc
dők. lételek 55 pfomime
hetők. nek. set. A hozzász
országos körn. y. ános versenyfáraya
a biliae-növí nyomtávu helyiérdeklő v
vashic. kezetésne. állítására. Az ajánlatok
lékletek szűgos kormány v
yáth 10 koronáért gyszer
jánk. atátróde április 1

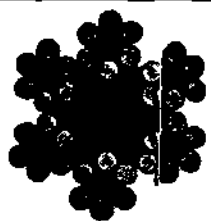
Közgyűlések. bányaipar
közgyűlése
gyár
és közgyűlését.
Vagron Gyári
1,160.566-41 K.
148. tke. 21.600
10.332-63
egyenle. 207.190-6.
91.110.

Áll.
ványok
1.642.088-00
márc
XII.
1914 ember
375.730-01 K. épület-s
roháza telekkel eg.
K. Iparvát
Modellek
Lugók számlája 1 K
sz. K. Szabadalmak mlí
43.366- K. ámlája
letek 2.636.692-50
6,337.693-29 lésvényb
K. Általán ámla 2,000-00
320.152-80

FELTEN ÉS GUILLEAUME

kábel-, sodrony- és sodronykötői-gyár részvénytársaság

BUDAPEST, I., Budafoki-ut 13533. hrsz. — TELEFON: —
60-11, 60-12, 60-13, 60-14.

**Ólomkábelek. Villamvilágítási veze-
tékek. Sodronyköfelek. Elektrolitikus
vörösrézhuvalok, okonítvezetékek,
◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ szerelvények stb. ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆**

Béla alapítványa 46.367-87 K. Osztalékszám 1200 K. Hitelezők 1.538.512 68 K. Nyereség- és veszteség-szám 1913. évi egyenleg-áthozat 49.698-72 K. 1914. évi nyereség 381.761 16 K = 431.459-88 K. Összesen 6.337.693-29 K. Nyereség- és veszteség-szám 1914. évi december hó 31-én *Tartozik* Költségszám 200.057-02 K. Nyugdíj-, munkásbetegsegélyző és balesetbiztosítási járulékok 37 194-76 K. Leírások 120.472-88 K. Adószámla 131.052 53 K. Szabó-dalmi díjak számlája 4354-52 K. Kamatszám 10 332-28 K. Kétes követelések számlája 3860-68 K. 1913. évi egyenleg-áthozat 49.698-72 K. 1914. évi tiszta nyereség 381.761-16 K = 431.459-88 K. Összesen 938.784-55 K. *Követel* 1913. évi nyereségáthozat 49.698-70 K. 1914. évi nyers haszon 839.085-83 K. Összesen 938.784-55 K. — *A Budapesti Zsolnay-féle porcella-fayencegyár r.-t.* március 23-án tartja meg XIX. rendes közgyűlését.

A Skoda-gyár osztaléka. Mint értesülünk, a Skoda-művek 1914. évi mérlegében csakis azokat az üzleteteket fogják elszámolni, amelyeket a múlt év december végéig tényleg lezállítottak. A társaság hadserogszállításának zömét ennélfogva csak az 1915-ről szóló zárószámadásban mutatják ki. A mostani eredménykimutatás tehát a tavalyi üzletévről nem fog világos képet adni.

Fuzió *A Kohn és Fried* újpesti, valamint *Kollár és társa* budapesti aszfalt, kátrány, fedéllemez és vegyészeti cikkek előállítására berendezett gyárak, amelyeknek eddig egyedüli tulajdonosa *Kollár Miklós* volt és a monfalconei glaj-, kocsikenőcs- és vegyészeti cikkek gyára *Kollár és Breitner* Monfalcone, amelynek eddigi tulajdonosai *Kollár Miklós* és *Breitner Ede* voltak, „Újpest és Monfalcone“ vegyészeti gyárak *Kollár Miklós* és *Breitner* cég alatt egyesültek. *Breitner Ede* ezenkívül az egyesített cég budapesti központjában fog működni. A központi iroda V., Pozsonyi-ut 2. szám alatt van.

Cégjegyzési hírek. *Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t.* *Lawner Károly*, *Haris Jenő* és *Lemberger József* társasági tisztviselőknél cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. *Magyar Általános Kőszénbánya r.-t.* *Willoner Géza* és *Baron Imre* társulati tisztviselőknél cégjegyzési minőségük és alapszabályszerű cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. — *Magyar Homoktéglaipar r.-t.* megszűnése bejegyeztetett. *Brunó Izzó-fény r.-t.* *Fischer János* igazgatósági tag ebbeli minőségének és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett. — *Schlick-Nicholson gép-, waggon- és hajógyár r.-t.* *Jänker Géza* társasági tisztviselőnek a „per procura“ toldattal való alapszabályszerű cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Magyar zsirkóbánya részvénytársaság*, *Doelter dr. Cornelius* igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultságának megszűnése bejegyeztetett.

DEUTSCHER BERICHT.

INDUSTRIE UND VOLKSWIRTSCHAFT.

Dynamit-Nobel A.-G. Der Verwaltungsrat der Aktiengesellschaft Dynamit-Nobel hat in seiner Sitzung beschlossen, der für den 8. April dieses Jahres einzuberufenden Generalversammlung vorzuschlagen, für das Jahr 1914 eine Dividende von 100 Kronen per Aktie wie im Vorjahre zur Verteilung zu bringen, 1.500.000 Kronen für Abschreibungen

zu verwenden wie im Vorjahre, 100.000 Kronen zum Zwecke von Wohlfahrtseinrichtungen für die Arbeiter gesellschaftlichen Fabriken zurückzustellen und 850.000 Kronen auf neue Rechnung vorzutragen.

Oberungarische Berg- und Hüttenwerksgesellschaft. Die Direktion der Oberungarischen Berg- und Hüttenwerksgesellschaft hat die Bilanz für das Jahr 1914 festgesetzt und beschlossen, der Generalversammlung vorzuschlagen, von dem vorjährigen Reingewinn den Wertverminderungsfonds mit 185.715 K. den ordentlichen Reservefonds mit 100.000 K. den Pensionsfonds mit 32.281 K. zu dotieren und als Dividende 600.000 K., das ist 30 K. per Aktie, zu verteilen. Im letzten Jahre betrug die Dividende 28 K. Überdies war aus dem Wertverminderungsfonds eine Ausschüttung von 30 K. per Aktie geleistet worden. Diesmal wird eine solche Ausschüttung nicht vollzogen, die Dividende aber um 2 K. erhöht. Es war bereits im letzten Jahre mitgeteilt worden, dass im heurigen Jahre in folge der bedeutenden Erfordernisse für Investitionen auf eine weitere Reservefondsausschüttung nicht mehr zu rechnen sein wird.

Deutsche Erdölproduktion. Der Gastwirt *Brederlow Marwitz* (Pommern) hat angeblich eine Petroleumquelle in seinem Hause erschlossen und macht damit gute Geschäfte (da wahrscheinlich das Oel schon vorher raffiniert wurde). Nun soll ihm ein Konsortium für das Grundstück 100.000 Mark geboten haben, wenn *Brederlow* sich mit dem Abschluss nicht beilligt, ist seine „Quelle“ erschöpft. Die Bohrungen nach Erdöl in Greifenhagen geben gute Resultate, das gewonnene Oel wird bereits geprüft.

Rumänische Erdölproduktion. In *Bana-Moreni* wurden in dem Schacht 501 der Petroleum Mj. *Orion* in einer Tiefe von 356 Meter die Maschinen aufgestellt. Die Produktion im Schacht 505 beträgt infolge von Eruptionen fünf Waggons pro Tag, 506 liefert 14.000 Kilogramm pro Tag. Im Bohrloch 507 ist einer Tiefe von 710 Meter das Wasser abgeschlossen. In *Chiciura* hat Schacht 305 eine Tiefe von 160 Meter erreicht. — Die Produktion ist in Rumänien wieder etwas zurückgegangen und beträgt gegenwärtig zirka 530 Waggons täglich, der Export ist noch immer sehr beschränkt.

BÁNYAFELŐR

jó fizetéssel kerestetik, aki ércbányászatban jártassággal bír, hadmentes és a magyar nyelven kívül a román is beszéli. Pályázók végzési és eddigi működési bizonyítványaik másolataival felszerelt ajánlatukat „A Bánya“ kiadóhivatalához kettős borítékban „Érc“ jelige alatt küldjék be.

VALÓDI

PERSA SZÖNYEGEK

minden létező minőségben, színben és méretben.

≡ NAGY VÁLASZTÉK! ≡

OLCSÓ SZABOTT ÁRAK!

≡ TELEFON-SZÁM 140-64. ≡

POLGÁR HUGÓ ÉS EMIL

Budapest, V., Erzsébet-tér 18. (Sas-u. sarok).